

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Тернопільський національний економічний університет
Вінницький інститут економіки**

**ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ
ПЕРЕТВОРЕНЬВ ЕКОНОМІЦІ, ПОЛІТИЦІ ТА
КУЛЬТУРІ ЗА УМОВ РОЗВИТКУ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

м. Вінниця, 14 квітня 2011 року

Друкується за рішенням Вченої ради Вінницького інституту економіки
Тернопільського національного економічного університету

Протокол № 8 від 31.03.2011 р.

Організаційний комітет: С.І. Юрій, д.е.н., професор, ректор Тернопільського національного економічного університету; А.Ф. Мельник, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Тернопільського національного економічного університету; Б.В. Погрішук, д.е.н., доцент, директор Вінницького інституту економіки Тернопільського національного економічного університету; В.О. Козловський, к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і корпорацій; В.С. Лемешкова, старший викладач кафедри фінансів і кредиту, заступник директора; Н.М. Найдич, к.е.н., доцент, зав. кафедри економічної теорії; Т.В. Красільник, к.е.н., доцент, зав. кафедри фінансів і кредиту; Н.В. Гордополова, к.е.н., доцент, зав. кафедри бухгалтерського обліку і аудиту; О.М. Ціхановська, к.е.н., доцент, зав. кафедри економіки підприємств і корпорацій; С.О. Творун, к.і.н., доцент, зав. кафедри загальнонаукових гуманітарних дисциплін; А.В. Козловський, к.т.н., доцент, зав. кафедри інформаційних систем в економіці; В.Л. Фесюк - викладач кафедри фінансів і кредиту.

Технічний редактор: інженер Козьмін А.Г.

Т-33

Теорія та практика трансформаційних перетворень в економіці, політиці та культурі за умов розвитку глобалізаційних процесів: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Вінниця: ВІЕ ТНЕУ, 2011. – 263 с.

У збірник включені статті та матеріали доповідей учасників конференції. Розглядаються актуальні теоретичні й практичні проблеми розвитку України за умов розвитку глобалізаційних процесів, шляхи вдосконалення управління бюджетом і міжбюджетними відносинами, кредитною і податковою системами, підвищення ефективності формування та використання фінансів підприємств. Розглядаються та аналізуються проблеми розвитку підприємництва, інформаційних систем, удосконалення облікової роботи тощо. Значна увага приділяється проблемам, що виникають у ринкових економіках в умовах світової економічної кризи.

ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАТРАТ
НА ХЛІБОПЕКАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Чирва А.А.

НУДПСУ, м. Ірпінь. 128

ФАКТОР КОНФЛІКТУ ЯК ОСНОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ
ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Лазарчук О.В.

Вінницький національний технічний університет. 131

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ
ВИРОБНИЧИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Бойківська Г.М.

Турчин Н.О.

Вінницький інститут економіки. 132

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ І ШЛЯХИ ЙОГО ДОСЯГНЕННЯ

Харчук С.А.

Вінницький інститут економіки. 134

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Чорнодон В.І. – к.е.н.

Вінницький інститут економіки. 137

РОЛЬ ТА МІСЦЕ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Янчук Т.В.

Вінницький інститут економіки. 139

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОПЛАТИ ПРАЦІ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ
НОВИХ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

Севастьянова Г.В.

Вінницький інститут економіки. 141

КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ – ОДИН ІЗ МЕТОДІВ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ

Ціхановська О.М. – к.е.н., доцент

Мартусенко І.В. – к.г.н., доцент

Вінницький інститут економіки. 142

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Бабенкова Т.Ю.

Білоцерківський національний аграрний університет. 144

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ

Недбалюк О.О.

Вінницький національний аграрний університет. 146

КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ТА ЇЇ РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ
МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ

Федик О.Ю.

Мазур В.Г.

Вінницький інститут економіки. 148

МАРКЕТИНГОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ

Мельник І.В.

ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААНУ. 150

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Ціхановська В.М. – к.е.н., доцент

Вінницький національний аграрний університет. 152

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Ціхановська В.М. — к.е.н., доцент
Вінницький національний аграрний університет

Серед важливіших ресурсів життя-забезпечення суспільства продукція агропромислового комплексу посідає найголовніше місце. Рівень продовольчого споживання та його структура визначає не тільки умови відтворення й ефективного використання трудових ресурсів держави, але і впливає безпосередньо на її економічну безпеку [4].

Об'єктивна необхідність розвитку продовольчого ринку полягає у значенні продовольства для забезпечення життєдіяльності людей. Історично доведено, що цивілізоване людське суспільство не може існувати в умовах дефіциту їжі. Європейська харчова промисловість займає найбільший сектор в виробничій сфері, випереджаючи автомобільну і хімічну промисловість. Основними напрямками інтенсифікації виробництва у харчовій промисловості є використання досягнень НТП, а також застосування передових технологій, прогресивних засобів виробництва і форм його організації [5].

Від стану виробництва в агропродовольчій сфері напряму залежить ступінь продовольчої безпеки країни. Сучасна економіка вимагає підтримання відповідного рівня продовольчого самозабезпечення, який полягає як у достатньому забезпеченні вітчизняними продуктами харчування, так і у наявності коштів для їх імпорту в необхідних обсягах [6].

Питання та проблеми, що стосуються різних аспектів функціонування агропродовольчого ринку держави та утримання продовольчої безпеки, розглядалися багатьма вченими, серед яких слід відзначити наукові праці В.С. Балабанова, Е.Н. Борисенко, В.В. Гаврилова, А.В. Гордєєва, М.П. Гриценка, С.І. Дем'яненка, А.М. Ємельянова, В.Е. Єсіпова, Н.С. Оглуздіна, М.Є. Маліка, Ю.Ф. Мельника, П.Т. Саблука, В.В. Юрчишина та інших науковців.

Продовольча безпека передбачає задоволення потреб населення країни у продуктах харчування за рахунок його внутрішнього виробництва. Саме тому вагомим значення набувають обсяги аграрного виробництва та їх структура. Рівень самозабез-

печення продовольством населення країни формується на регіональному рівні, бо використання природних переваг регіонів допомагає формувати регіональну спеціалізацію товаровиробників, що впливає на масштаби, структуру, якість та асортиментне забезпечення валових зборів аграрної продукції та їх переробки. Аграрний сектор економіки країни вимагає тісної співпраці сільського господарства, переробної, харчової, фармацевтичної та інших видів діяльності (транспорту, торгівлі, зв'язку, фінансових структур тощо). Але пріоритетність у такому інтеграційному об'єднанні належить сільськогосподарським виробникам. Ці підприємства у процесі виробництва створюють додану вартість, яку використовують інші підприємства, особливо переробні та підприємства гуртової і роздрібно-торгівлі, які більш монополізовані.

Сучасний національний агропродовольчий ринок має низку невирішених проблем. Насамперед це численність та уособлення сільськогосподарських товаровиробників у процесі реалізації своєї продукції, відсутність належної інфраструктури, незначна роль біржової торгівлі, непрозорість (тінізація) ринку тощо. Усе це призводить до нерівноправного становища сільгоспвиробників із суб'єктами, що купують їх продукцію, і з тими, у кого вони купують засоби виробництва. У підсумку з їх боку наявний диспаритет цін щодо сільгоспвиробників, котрі купують за монопольно високими цінами засоби виробництва, а свою продукцію реалізують за монопольно низкими цінами. Як відомо, ціни на засоби виробництва сільгосппризначення стрімко зростають, особливо на пально-мастильні матеріали, мінеральні добрива [1].

Ефективне функціонування ринку агропродовольства залежить не лише від обсягів сільськогосподарського виробництва (кількісних та якісних параметрів). Організація комерційної діяльності аграрних формувальників суттєво впливає на створення належних умов формування ланцюгів просування продукції до кінцевого споживача, відповідно, на кінцеві результати їх господарської діяльності. Але саме від обсягів

реалізації агропродукції залежать обсяги її виробництва. Питання підвищення ефективності господарювання агропідприємств від створення належних умов та оптимальних шляхів реалізації продукції потрапляють під пильну увагу сучасних науковців [2].

Роки трансформації національної економіки не сприяли розвитку кооперативного руху серед агровиробників. За переконаннями більшості національних дослідників, кооперуванню перешкоджають як недосконалість державно-правової і фінансово-економічної забезпеченості, так і національний селянський менталітет та відсутність ініціативних менеджерів у агровиробництві.

Для виходу економіки України, зокрема аграрної її сфери із кризового стану необхідно на сучасному етапі використання різних інструментів організаційно-господарської та економічної політики на державному та регіональному рівнях. Основними складовими такої політики є інвестиційна і інноваційна діяльність. Інвестиційна та інвестиційна діяльність є одним з найважливіших чинників вирішення найбільш гострих та суттєвих проблем розвитку аграрного ринку як країни в цілому, так і окремих її регіонів. Вагомим чинником підвищення ефективності сільськогоспо-

дарського виробництва та комерційної діяльності агропідприємств на сьогоднішній день є синергія, що виникає у результаті інтеграції підприємств різних форм власності та видів господарської діяльності у єдину систему. Створена таким чином інтеграційна система у результаті комплексної взаємодії системи продуктивних сил, досконалої нормативно-правової бази, техніко-економічних відносин, розвитку досконаліших форм господарського механізму, виникнення якісно та істотно нових типів і форм власності, їх взаємодії з існуючими формами та оптимального поєднання у цілісну економічну систему, забезпечує посилення загальної ефективності її функціонування. Особливої уваги, на наш погляд, вимагає розвиток селянських та гуртових ринків регіонального рівня. Владні регіональні структури мають створити сприятливі умови, щоб основними продавцями на таких ринках були товаровиробники, не залежно від того, які обсяги аграрної продукції вони виробляють. Усунення комерційних посередників, які стали основними гравцями на зазначених ринках, спонукатиме формування цін під впливом попиту та пропонування, що призведе до значного підвищення закупівельних та зниження роздрібних цін на агропродукцію [2].

Література

1. Аграрний сектор України у 2005 році / За ред. Ю.Ф. Мельника. - К.: 2006. - 88 с.
2. Гриценко М.П., Малік М.Й., Пулім В.А. Сільськогосподарська кооперація: проблеми, шляхи розв'язання. // Економік АПК. - 2007. - №1. - С 51-52.
3. Закон України "Про основи національної безпеки" від 22.07.2003 р. // Голос України. - 2003. - 22 липня. - С. 20-21.
4. Конкурентоспроможність АПК України у світовому економічному просторі та глобальні виклики СОТ: доповідні записки за результатами дослідження в 2008 р. К., РВПС України НАН України - 2008. - С.2.
5. Мелько Л. І. Розвиток виробництва продовольства: сучасний аспект/ Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Регуляторні механізми у сфері виробництва та споживання продовольчих товарів в умовах інтеграційних процесів» ». -2010. - С. . -107-109.
6. Стройко Т. В. Виробнича інфраструктура агропродовольчої сфери – в контексті забезпечення продовольчої безпеки країни / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Регуляторні механізми у сфері виробництва та споживання продовольчих товарів в умовах інтеграційних процесів». -2010. - С. . -148-150.